

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Андрей Аладжов

(Секция за Средновековна археология при Национален археологически институт с музей – Българска академия на науките)

член на Научно жури, съгласно Заповед № I-1124/ 30.06.2026 г. на Директора на НАИМ за дисертационния труд на Венко Иванов „Жилищната архитектура на столичния Търновград XII – XIV век“.

Темата на дисертационния труд на Венко Иванов е много добре подбрана и формулирана. Текстът е разделен на три части, от които основната, втора част, е обхванала проблема на изследването в ясна последователност, която включва поглед първо от общото към частното и после показва най-важните характеристики на обекта на проучването. Считам, че тази структура е една от основните предпоставки за успешното написване на подобна работа. Още в самото начало – в прегледа на проучванията, прави впечатление изключително стриктното придържане към разглеждане на проблематиката само в граничните рамки на Търново. Аналогичните паметници като Червен, Хоталич, Шумен, Ловеч, Калиакра, Перник се споменават в уводната част много рядко, без да бъдат поставени в един по-широк контекст на проучванията. В същинската част тези обекти се изброяват на места само като нагледни съпоставки за конкретни планови особености. От една страна личи познаване на литературата, посветена на жилищната архитектура в периода на Второто българско царство, от друга, е пропусната възможността за извеждане на общи схеми и демонстриране на единен хронологичен и структурен хоризонт на градоустройството в някои от сравнително добре проучените и публикувани обекти от територията на днешните български земи.

Съответно, основното предимство на работата на Венко Иванов е концентрирането на изследователския поглед в един строго обособен ареал, проучван в продължение на над 140 години. В текста личи детайлното познаване на всеки един от обектите, проучвани през този дълъг период. Авторът е работил не само с публикации, но и с теренна документация и в резултат е успял да извлече цялата информация по

темата. Това, само по себе си, е немалко постижение, но по-важното е, че Венко Иванов е успял да унифицира тези разнородни източници и да ги подреди в единен анализ.

Приносните части на изследването се разкриват предимно в главите, посветени на планировката и архитектурата на жилищата и на вътрешното устройство и функционалната натовареност на отделните жилищни елементи. В тази най-информативна част на текста Венко Иванов показва познаване на проблемите, свързани с неговото изследване. Тук детайлно са разгледани всички жилища от отделните квартали на Търново. Изведени са техните планови особености, дискутирано е върху функциите на всички помещения в една сграда и закономерно са проследени някои тенденции в столичното жилищно строителство.

Едно от главните достойнства на работата е силно синтезираната информация, която ще позволява тя да се ползва от с лекота от изследователите на темата.

В заключение считам, че темата за жилищната архитектура на Търново е разработена сполучливо и трудът може да бъде приет като успешна докторска теза.

Изложеното по-горе ми дава основание да изкажа своето положително становище и да препоръчам на уважаемия Научен съвет на НАИМ–БАН да присъди на Венко Иванов образователната и научна степен „доктор“.

07.08.2026 г.

гр. София

доц. д-р Андрей Аладжов